

Ventura Publisher, impressies van een gebruiker

Peter J.M. Wijngaard

Sinds het gebruik van de micro-computer (PC) in bijna alle kantoren is doorgedrongen, komen ook allerlei ondersteunende software pakketten binnen bereik. Het gebruik van data-bases, spread-sheets, tekstverwerking, geavanceerde tekenprogramma's, etc.. neemt hand over hand toe. Vooral de tekstverwerking wordt veel gebruikt. Dit vindt niet alleen meer plaats binnen tekstverwerkingsafdelingen, de gebruiker van de PC (de onderzoeker, de ambtenaar, etc..) zal nu zelf zijn tekst intypen en verzorgen naar eigen smaak. Tekstverwerking bestaat al geruime tijd en de meeste onder ons kennen het pakket WordStar en hebben daarmee gewerkt.

Maar, zoals met de meeste software, staat de ontwikkeling niet stil en steeds meer tekstverwerkingspakketten zoals WordPerfect, MS-Word, etc. komen op de markt. Sinds kort is daar iets nieuws bijgekomen dat niet alleen tekstverwerking verricht maar ook de taken van een professionele zetterij overneemt. Dit zijn Desk-Top Publishing pakketten en een daarvan is Ventura Publisher. In dit artikel wordt Ventura Publisher met zijn mogelijkheden in het kort beschreven.

papier-grootte

Ventura Publisher is een Desk-Top Publishing pakket dat teksten inleest, deze tekst zet, figuren inpast en het geheel dan naar de printer stuurt (bij voorkeur een laserprinter). Dit gaat als volgt in zijn werk.

Het pakket draait op een PC, bij voorkeur met een scherm met een hoge resolutie. De controle en het geven van commando's vindt plaats met behulp van het toetsenbord en met de muis waarmee uit allerlei pop-up menu's diverse keuze's worden gedaan. Allereerst beginnen we met de aanmaak van de lay-out van de pagina.

Men kan beginnen met het papiertype aan te geven: horizontaal of verticaal (portrait of landscape) en verschillende grootte's. Meestal wordt hierbij het A4-formaat gekozen. Het papier kan enkelzijdig of dubbelzijdig bedrukt worden. Heeft men het papiertype uitgekozen dan bepaalt men een eventueel hoofdstuk- en een paginanummer. Beide kunnen in een verschillende manier weergegeven worden:

Roman of Arabisch. Is men daarmee klaar dan kan men nog een koptekst en een voettekst definiëren waarin onder andere het paginanummer terug kan komen.

lay-out van de bladzijde

De pagina is nu gedefinieerd voor het gehele document. Daarna gaat men beginnen met de eigenlijke layout van de pagina. Dit gebeurt met behulp van raamwerken, kaders of "frames".

Met Ventura heeft men de mogelijkheid om frames te plaatsen. De pagina zelf is automatisch een frame, namelijk het onderliggende frame. In dit onderliggende frame kunnen andere, kleinere frames geplaatst worden. Aan een frame kunnen allerlei eigenschappen verbonden worden, onder andere de grootte van een frame, de tekst in zo'n frame wordt in kolommen gezet, de grootte van een linker-, rechter-, boven- en ondermarge, of hetzelfde frame moet op elke pagina terug komen. Een frame kan ook zichtbaar worden gemaakt met behulp van lijnen onder en/of boven het frame of om het het frame heen. Zo'n kader kan uit een, twee of drie lijnen bestaan met verschillende dikte en onderlinge afstand.

Stel, men heeft maar 1 frame, namelijk het onderliggende frame. Dit frame komt automatisch terug op elke bladzijde van het document (de eigenschappen kunnen wel verschillend zijn voor de linker- en de rechterpagina).

Inlezen teksten

Nu kan men de eigenlijke tekst inlezen die men wil zetten.

Ventura heeft weliswaar enkele eenvoudige tekstverwerkingsfaciliteiten en men kan de tekst gewoon intypen in Ventura, maar het is handiger en sneller om de tekst in te typen m.b.v. een favoriete tekstverwerker en dan later in te lezen. Ventura is in hoofdzaak een stuk gereedschap om tekst te zetten.

Ventura kan de volgende tekstbestanden inlezen: ASCII, WordStar, Multi-Mate, MicroSoft Word, WordPerfect, XYWrite, etc. De tekst wordt ingelezen en meteen gezet aan de hand van een standaard methode.

Nu ziet men de tekst, proportioneel gezet, voor zich op het scherm.

Ventura hanteert het WYSIWYG-principe (What You See Is What You Get). Men kan daarom precies op het scherm zien hoe het geheel er uiteindelijk op het papier uit zal zien. Nu kan men

de tekst verder zetten en aanpassen (qua layout) aan de wensen van de gebruiker. Dit gebeurt als volgt.

alinea

Ventura is alinea georiënteerd. Aan elke alinea kan men eigenschappen verbinden en een naam geven. Men noemt dit "tagging". De standaard methode heeft de eigenschappen van een specifieke tag, namelijk de tag platte tekst of broodtekst. De broodtekst komt (in de meeste publicaties) het meeste voor. Ventura zal aan elke alinea waaraan geen speciale tag is verbonden, automatisch de tag broodtekst toewijzen en behandelen volgens de eigenschappen van de tag broodtekst.

Men kan de volgende eigenschappen aan een tag verbinden. Ten eerste, het gewenste lettertype. Afhankelijk van de printer heeft men de beschikking over meerdere lettertypes. Dit varieert van 2 voor een matrixprinter tot 42 voor een PostScript laserprinter. Dit lettertype kan gewoon zijn, maar ook een slag kleiner dan normaal (small), cursief, vet en (als men een kleurenprinter heeft) in verschillende kleuren. Tevens kan men de grootte van de letter bepalen. Voor een matrixprinter heeft men de beschikking over 6 verschillende grootte's per lettertype, voor de PostScript printer ongeveer 250.

Daarna kan men de tekst uitlijnen, bijvoorbeeld alleen een rechte linker- of rechterkantlijn, gecentreerd of uitgevuld, tezamen met in- of uitspringen van de eerste regels van een alinea. Is men daarmee klaar dan kan men de ruimte om en in een alinea aanpassen, namelijk, de ruimte onder, boven, links en rechts van een alinea (de hoeveelheid wit), de regelafstand en de alinea-afstand. Bijvoorbeeld een kop van een hoofdstuk kan men flink veel ruimte aan de onderkant geven voor een goede scheiding tussen titel en tekst.

Om een alinea heen kan men weer lijnen trekken op dezelfde wijze als bij een frame. Daarnaast kan men per alinea de tabulatorstops zetten.

Inches, centimeters, pica's en punten

Hier komt de andere meetwijze van Ventura sterk aan het licht. Men is meestal gewend een tabulatorstop af te meten aan het aantal karakters.

Ventura kan dit niet omdat elk karakter een verschillende breedte heeft (de tekst is immers proportioneel gezet). Men moet daarom meten in vaste maten. Ventura biedt hiervoor vier

mogelijkheden: inches, centimeters, pica's en punts (1 pica is 1/6 inch en 1 punt is 1/72 inch) en in fracties van punts. Vooral bij het zetten van tabulatorstops kan dit tot problemen leiden maar Ventura biedt hulp met het weergeven van een horizontale en een verticale lineaal waarop precies wordt aangegeven waar men zich op de bladzijde bevindt.

Hiermee zijn de belangrijkste eigenschappen van een tag besproken. Men kan daarnaast nog tekstverwerking doen. Hiermee kunnen onder andere aan stukken tekst binnen een alinea eigenschappen verbonden worden.

Eigenschappen als vetgedrukt, cursief, onderstreept (enkel of dubbel), doorgestreept, onderschrift en bovenschrijf, ander lettertype, etc.

figuren

Nu heeft men een volledig gezette tekst als eindresultaat. Maar, men kan deze tekst ook combineren met figuren. Na een frame over de tekst geplaatst te hebben (waarna de tekst er eventueel automatisch onderuit schuift) kan men een figuur inlezen en in het frame plaatsen. Deze figuur kan men nog aanpassen wat betreft grootte en onderlinge maten. Met Ventura kan men lijntekeningen inlezen, gemaakt door onder andere de volgende pakketten: GEM, AutoCad, Lotus, CGM, PostScript en elk pakket dat HPGL (Hewlett Packard Graphics Language) kent. Ventura kan tevens zogenaamde "images" (gescande foto's en tekeningen gemaakt met behulp van PC Paintbrush, MAC-Paint, etc.) inlezen. Daarnaast kan Ventura nog zelf figuren maken, namelijk lijnen, cirkels, rechthoeken en afgeronde rechthoeken.

printers

Het geheel is nu gereed en kan naar een printer gestuurd worden. Dit kan een eenvoudige matrixprinter zijn maar ook een goede laserprinter (resolutie: 300 dots per inch). Het laatste geeft een zeer goede kwalitatieve afdruk. Diegenen die een superieur resultaat willen hebben kunnen het geheel naar bijvoorbeeld een Linotronic 300 sturen die met zijn 2500 dots per inch een kwaliteit levert die gelijk is aan professioneel zetwerk.

ten slotte

Ventura Publisher is een geavanceerd produkt met zeer veel mogelijkheden. Het wordt in diverse tijdschriften geprezen en behoort tot een van de beste (zo niet de beste) Desk-Top Publishing pakketten voor de PC in de wereld. Het draait op elke IBM of compatible (zelfs al op het nieuwe IBM Personal Systems/2) met minstens 512 kB aan geheugen. Maar, Ventura is een moeilijk pakket en het vereist tijd en veel aandacht om het pakket goed te doorgronden. Mijns inziens zou men het pakket alleen op centrale plekken moeten gebruiken (bijvoorbeeld op een tekstverwerkingsafdeling). Tevens zou men daar de beschikking moeten hebben over diverse standaard layouts die men voor verschillende publicaties kan gebruiken. Per slot van rekening, een goede layout maken is nog steeds alleen voorbehouden aan een goede layoutdeskundige.

Houdt men zich aan de hoofdregel dat een pagina tekst rust uit moet stralen, dan kan men met Ventura zeer mooie produkten leveren die U innerlijk met trots vervullen en Uw collega's versteld doen staan (zo zij niet zelf Ventura gebruiken).